

ԼՈՒՍԱՄԻՈՐԻԶ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Ը. Տարի, Թի 3, Փետրուար 2025

ՓՆՏՈՏՈՒՔ ՅԱԻԵՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ

Քրիստոնեայ մարդուն կեանքը, լեցուն է դժուարություններով և մարտահրավերներով:

Երբեմն դժուարություններն ու տառապանքները մեզի կը հասնին բնական աղետներէ, ինչպէս՝ երկրաշարժներ, փոթորիկներ, կայծակներ եւ այլ անսպասելի իրադարձութիւններ, որոնք կը խանգարեն մեր խաղաղութիւնը, անդորր կեանքը: Այս դժուարութիւնները կրնան մեր վստահութիւնը խախտել եւ մեր սրտերը լեցնել վախով եւ անորոշութեամբ:

Բնական է, որ մեր կեանքը լեցուն չէ միայն երջանկաւետ պահերով ու դէպքերով: Իրապաշտ պէտք է ըլլալ, անխուսափելի են դժուարութիւններն ու մարտահրավերները մեր կեանքի ընթացքին:

Բնական աղետներէն մինչեւ անձնական խնդիրներ ու դժուարութիւններ: Յիսուս կը յիշեցնէ իր աշակերտներուն ընդմէջէն մեզմէ իւրաքանչիւրին, որ «այս աշխարհի մէջ դուք նեղութիւններ ու դժուարութիւններ կ'ունենանք, սակայն մի՛ վախնաք, քաջալերուեցէք, որովհետեւ ես յաղթեցի աշխարհին» (Յհ 16:33):

Մեր կեանքի ուղեւորութեան ընթացքին, որքանով կը թոյլատրենք, որ դժուարութիւնները յաղթեն մեզի, արդեօք կը դիմե՞նք մեր Երկնաւոր Հօր՝ Աստուծոյ առաջնորդութեան: Որքանով ամուր կառչած կը մնանք մեր հաւատքին մէջ, յաղթահարելու կեանքի դժուարութիւնները: Կը վստահի՞նք մեր Տիրոջ, որ մեր յոյսն ու ապաւէնն է:

Քրիստոս հաւատքի ժայռի վրան կառուցուած տունը, հաստատ ու ամուր կը մնայ բոլոր տեսակի փոթորիկներուն դիմաց: Յակոբոս Առաքեալ կը յիշեցնէ, որ «փոթորիկները համբերութիւն կը ծնին, եթէ ձեր հաւատքը փորձին դիմանայ» (1.3):

Հետեւաբար երբեք թոյլ չտանք, որ դժուարութիւնները յաղթահարեն մեզ: Ընդհակառակն զանոնք օգտագործենք հոգեւորապէս աճելու, Աստուծոյ առաւել եւս մօտենալու, ապաւինելու եւ Իրմով առաջնորդուելու ու անդորր խաղաղ կեանք ապահովելու:

Աստուած խոստացած է մեզի խաղաղութիւն տալ, որ տարբեր է աշխարհի տուած խաղաղութենէն: Խաղաղութիւն մը, որ կը պահապանէ մեզ եւ մեզի կ'ուղեկցէ դէպի յաւերժութիւն:

Եկէ՛ք գտնենք ՅԱԻԵՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ կեանքի բոլոր տեսակի դժուարութիւններուն եւ ալեկոծեալ աշխարհի փոթորիկներուն դիմաց:

ԲԱՐԳԷՆ ԱՐՔԵՂԻՍԿՈՍ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Անորոշութեան, տառապանքի եւ հոգեւոր շփոթութեան այս աշխարհին մէջ, Քրիստոսի ճշմարիտ Լոյսի պատգամը անելի քան երբեք այժմէական է:

Յաճախ կը հպարտանանք, որ առաջին քրիստոնեայ ազգն ենք: Քրիստոս մեզի երկու առաքեալներ ղրկած է: Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայրապետ երկու Լուսաւորիչ առաքեալներուն՝ Սուրբ Թադէոսի եւ Սուրբ Բարթողիմէոսի բերած լոյսը տարաւ մեր նախահայրերուն եւ հայ ժողովուրդը դարձուց առաջին քրիստոնեայ ազգը: Իւրաքանչիւր Հայ Քրիստոնեայ պէտք է գիտակցի, որ այս կոչ է՝ անաղարտ պահելու մեզի փոխանցուած ամանը:

Մեր ժամանակներուն, խաւարը կը դրսեւորուի տարբեր ձեւերով՝ հոգեւոր անտարբերութիւն, ընտանեկան ու համայնքային կապերու թուլացում, անհատներու մեկուսացում: Քրիստոս մեզի կ'ըսէ. «Դուք էք աշխարհի լոյսը» (Մտ 5:14): Այս բառերը անձնական հաւատք ունենալէ անելիին կը վերաբերին: Անոնք կոչ են մեզի, յոյս ներշնչելու յուսահատներուն, կարեկցութիւն ցուցաբերելու պառակտումի մէջ գտնուողներուն, եւ մեր առօրեայ կեանքին ընթացքին Աստուծոյ ներկայութիւնը արտացոլելու:

Որպէս Սփիռքի մէջ ապրող հայ քրիստոնեաներ, յատուկ պարտաւորութիւններ ունինք: Մեր նախնիները, հաւատքով եւ զոհողութեամբ, Քրիստոսի լոյսը վառ պահեցին նոյնիսկ հալածանքներու եւ դժուարութիւններու դիմաց: Մենք իրենց հոգեւոր ժառանգորդներն ենք: Այսօր, Քրիստոսի լոյսը վառ պահելը, կը նշանակէ մեր հաւատքը խորացնել, Եկեղեցւոյ մէջ աշխուժ մասնակցութիւն ապահովել, որպէսզի մեր նոր սերունդները չկորսնցնեն իրենց կապը Քրիստոսի հետ, նաեւ չկորսնցնեն կապը մեր Եկեղեցւոյ ժառանգութեան հետ:

Հաւատքը՝ լոյսին հաւատալը չէ, այլ զայն փոխանցելը: Ինչպէս, որ մէկ մոմը կրնայ լուսաւորել մբողջ սենեակ մը, նոյնպէս ալ մէկ հաւատացեալ կրնայ ներշնչել բազմաթիւ այլ հաւատացեալներ: Թող մենք ալ, մեր նախնիներու նման դառնանք Քրիստոսի լոյսի ջահակիրները, առաջնորդելով մեր ընտանիքները, համայնքը եւ բոլոր անոնք, որոնք կը հանդիպին մեզի, դէպի այն աստուածային ճշմարտութեան ուղիին, որ դարեր շարունակ լուսաւորած է մեր ժողովուրդը:

Թող մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի լոյսը միշտ շողայ մեր մէջ եւ մեր միջոցաւ:

Հայր Յակոբ

ՈՍԿԵՂԷՆ ՀԱՄԱՐ

«Իրարու հանդէպ հանդուրժող եղէք, եւ ներեցէք իրարու՝ երբ մէկը միւսին դէմ տրտունջ մը ունենաք: Ինչպէս Աստուած Քրիստոսի միջոցաւ ներեց ձեզի, այնպէս ալ դուք իրարու ներեցէք» (Կողոսացիս 3:13):

“Be tolerant with one another and forgive one another whenever any of you has a complaint against someone else. You must forgive one another just as the Lord has forgiven you.” (Colossians 3:13)

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐԸ ԿԸ ԽՕՄԻՆ...

ՌԻՇԱԴԻՐ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՂՕԹՔԸ «Պէտք է միշտ եւ ուշդրութեամբ աղօթենք»:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԲՆԱԿԱՐԱՆԸ ՀՈԳԻՆ ՄԷՋ

3.- Այնպէս՝ ինչպէս տունը, որուն մէջ իր տէրը կը բնակի, իր բոլոր մասերով յարդարուած, գեղեցիկ եւ ներդաշնակ կ'ըլլայ, նոյնպէս ալ հոգին, ուր Աստուած կը բնակի, կը լեցուի ամէն տեսակի գեղեցկութեամբ եւ շնորհքով: Աստուած իր ամբողջ հարստութեամբ ու գանձերով անոր մէջ բնակելով՝ Ինք զայն կը շարժէ, կ'ուղղէ ու կ'առաջնորդէ: Եւ վայ այն տան, որուն մէջ Տէրը չի բնակիր: Որովհետեւ անիկա կը լքուի, անբնակի կը վերածուի, կը լեցուի ամէն տեսակի պղծութեամբ եւ խառնակութեամբ. այս ատեն, հոն կը բնակին, ինչպէս մարգարէն կ'ըսէ. «Անոր պալատներուն մէջ փուշեր, անոր պարիսպներուն վրայ եղիճ ու եկքան պիտի բուսնին. չագալներու բնակարան, ջայլամներու գաւիթ պիտի ըլլայ: Վայրենի կատունները բորենիներուն պիտի հանդիպին, այժամարդերը իրարու ձայն պիտի տան: Յուշակապիկները հոն պիտի հանգչին ու հոն իրենց հանգիստ տեղ պիտի գտնեն» (Ես 34.13-14): Անտէր լքուած տան մէջ ամէն տեսակի պղծութիւն, կատու եւ շուն կը գտնուի:

Ուստի՝ վայ այն հոգիին, որ իր ամօթալի ու անկեալ վիճակէն չի վերականգնիր եւ իր մէջ չի հիւրընկալեր բարի Տանտէրը՝ Քրիստոսը, որպէսզի իր մէջ բնակի, այլ կը շարունակէ մնալ իր պիղծ վիճակին մէջ, որով իր մէջ կը մնան նաեւ բոլոր այն չար երեւոյթները, որոնք զինք կը ստիպեն իր փեսային՝ Քրիստոսի դէմ հակառակելու, փափքելով ապականել իր մտածումները:

ԱՆՁԴ ԴԻՏԷ (ՔՆՆԷ)

Բայց երբ Տէրը կը տեսնէ, որ հոգին ինքզինք հաւաքելու ամէն ճիգ կը կատարէ, Տէրը կը կանչէ եւ մեծ անձկութեամբ գիշեր ու ցերեկ իրեն կը սպասէ, ինչպէս նաեւ՝ ըստ մարգարէին թելադրութեան, «արթուն եւ զգաստ» (Ա. Թս 5.6) անոր կ'աղաղակէ, այն ատեն Տէրը զայն զայն առանձնացնելով՝ անոր ներաշխարհը կը մաքրէ ամէն պղծութենէ եւ չարիքէ եւ զայն իրեն համար կ'առնէ որպէս հարս մը՝ առանց արատի կամ խորշոմի, կամ ուրիշ թերութեան (Եփ 5.27):

Եթէ կը հաւատաս, որ այս բաները ճշմարիտ են, բան մը՝ որ են արդէն, այն ատեն դուն քեզ լաւապէս քննէ, եւ տես, թէ հոգիդ գտած է լոյսը, որ զինք կ'առաջնորդէ դէպի ճաշն ու խմելիքը, որ Տէրն է: Իսկ եթէ չէ գտած, ապա գիշեր ու ցերեկ խնդրէ, որ ստանաս: Երբ բնական արեւը տեսնես, խնդրէ նաեւ ճշմարիտ Արեգակը, որովհետեւ տակաւին կոյր ես: Եւ երբ բնական լոյսին նայիս, ապա հայեացքդ դէպի ներաշխարհդ ուղղէ եւ տես, արդեօք ճշմարիտ լոյսը գտած ես: Որովհետեւ զգայարանքներուն համար տեսանելի բոլոր երեւոյթները պարզապէս շուքն են հոգիին յատուկ ճշմարիտ երեւոյթներուն: Որովհետեւ մեր ներսիդին այս երեւելի անձէն զատ ուրիշ անձ մըն ալ կայ, կան նաեւ ներքին հոգեկան աչքեր ու ականջներ, զորս ստանան կուրցուցեր ու խուցուցեր է:

Յիսուս աշխարհ եկաւ, որպէսզի մեր ներքին մարդը բժշկէ եւ ուղղէ:

Ամենասուրբ Երրորդութեան կը վայելէ փառքը, պատիւն ու երկրպագութիւնը յաւիտեանէ մինչեւ յաւիտեան: Ամէն:

ՄԵԾՆ ՍՈՒՐԲ ՄԱԿԱՐ
«ՀՈԳԵՒՈՐ ՔԱՐՈՋՆԵՐ»
Հայացուց՝ Մակար Արք. Աշգարեան

ԱՂՕԹՔ ԵՐԿՆԱՅԻՆ ՉՕՐՔԻՆ

Աթոռներ, քերովբէներ, եւ սերովբէներ, տէրութիւններ, զօրութիւններ, իշխանութիւններ, պետութիւններ, հրեշտակապետներ, հրեշտակներ, Միքայէլ եւ Գաբրիէլ՝ վերին զօրքերու դասերու պետեր, որ անլուելի ձայնով փառաբանութիւն կը մատուցէք ամենասուրբ Երրորդութեան եւ երեքսրբեան ձայնարկութեամբ երգելով՝ կ'ըսէք. «Ողորմէ՛, Տէր, դրն ստեղծեցիր, քու ձեռքիդ գործը մի՛ անտեսեր», օգնական եւ պահապան եղէք Աստուծոյ ծառայիդ՝ [յիշատակել անունը, որուն համար կ'աղօթէք]:

ԱՄԷՆ

THE BIG ISSUES AND WHAT THE BIBLE SAYS ABOUT THEM

POVERTY

We live in a world where nearly half of all children live in poverty. There's a big divide between the rich and the poor, and It is clear from the Bible that God cares deeply about this issue. He loves the needy and values them as people. And if we are well off, he wants us to befriend and help those who need our support.

In the Bible, there's a lot about the poor and how we shouldn't turn a blind eye to them. It's not just people without money who might need help. Some people are poor emotionally because they're unhappy. It doesn't take much for us to look around the world and see that things aren't quite the way they were meant to be.

KEY BIBLE VERSES:
PROVERBS 31.8-9; ISAIAH 58.7; MICAH 6.8; LUKE 4.18-19; MATTHEW 25.35-40

Take some time to think about all the kinds of poverty you know about - for example, homelessness and bullying. Now read some of the key Bible verses and, off the back of them, write a sentence outlining what you will commit to do as a result.

THE MINISTER AS THE ARTICULATOR OF INNER EVENTS

[...] The Christian leader, minister or priest, is not one who reveals God to the people – who gives something to those who have nothing – but one who helps those who are searching to discover reality as the source of their existence. In this sense we can say that the Christian leader leads humans to confession, in the classic sense of the word: to the basic affirmation that humans are human, and God is God, and that without God, humans cannot be called human.

In this context, pastoral conversation is not merely a skillful use of conversational techniques to manipulate people into the Kingdom of God, but a deep human encounter in which people are willing to put their own faith and doubt, their own hope and despair, their own light and darkness at the disposal of others who want to find a way through their confusion and touch the solid core of life.

In this context, preaching means more than handing over a tradition; it is, rather, the careful and sensitive articulation of what is happening in the community so that those who listen can say: "You say what I only suspected, you clearly express what I vaguely felt, you bring to the fore what I fearfully kept in the back of my mind. Yes, yes – you say who we are, you recognize our condition."

When someone who listens is able to say this, then the ground is broken for others to receive the Word of God. And no minister need doubt that the Word will be received! The young especially do not have to run away from their fears and hopes but can see themselves in the face of the one who leads them; the minister will make them understand the words of salvation which in the past often sounded to them like words from a strange and unfamiliar world.

Teaching in this context does not mean telling the old story over and over again, but the offering of channels through which people can discover themselves, clarify their own experiences, and find the niches in which the Word of God can take firm hold. And finally, in this context liturgy is much more than ritual. It can become a true celebration when the liturgical leader is able to name the space where joy and sorrow touch each other as the place in which it is possible to celebrate both life and death.

So, the first and most basic task of contemporary Christian leaders is to lead people out of the land of confusion into the land of hope. Therefore, they must first have the courage to be explorers of the new territory within themselves and to articulate their discoveries as a service to the inward generations.

THE WOUNDED HEALER
HENRI J.M. NOUWEN

THE BEATITUDES
(Matt. 5.1-12)

LET US PICTURE the scene: Jesus on the mountain, the multitudes, and the disciples. The people see Jesus with his disciples, who have gathered around him. Until quite recently these men had been completely identified with multitude, they were just like the rest. Then came the call of Jesus, and at once they left all and followed him. Since then, they have belonged to him, body and soul. Now they go with him, live with him, and follow him wherever he leads them. Something unique had occurred to them. That disconcerting and offensive fact stares the people in the face. The disciples see the people, from whose midst they themselves have come. These people are the lost sheep of the house of Israel, the elect people of God, the "national Church." When the call of Jesus had selected them from among the people, the disciples had done what for the lost sheep of the house of Israel was the only natural and necessary thing to do – they had followed the voice of the Good Shepherd, because they knew his voice. Thus, their very action in enlisting as disciples proves that they are members of this people; they will live among them, going into their midst, and preaching the call of Jesus and the glory of discipleship. But what will the end be? Jesus sees his disciples. They have publicly left the crowd to join him. He has called them, everyone, and they have renounced everything at his call. Now they are living in want and privation, the poorest of the poor, the sorest afflicted, and the hungriest of the hungry. They have only him, and with him they have nothing, literally nothing in the world, but everything with and through God. It but a little flock he has found, and it is a great flock he is seeking as he looks at the people. Disciples and people, they belong together. The disciples will be his messengers and here and there they will find men to hear and believe their message. Yet there will be enmity between them right to the bitter end. All the wrath of God's people against him and his Word will fall on his disciples; his rejection will be theirs. The cross casts its shadow before. Christ, the disciples, and the people – the stage is already set for the passion of Jesus and his Church.

Therefore, Jesus calls his disciples blessed (cf. Luke 6.20 ff). He spoke to men who had already responded to the power of his call, and it is that call which has made the poor, afflicted and hungry. He calls them blessed, not because of their privation, or the renunciation they have made, for these are not blessed in themselves. Only the call and the promise, for the sake of which they are ready to suffer poverty and renunciation, can justify and beatitudes. Admittedly, Jesus sometimes speaks of privation and sometimes of deliberate renunciation as if they implied particular virtues in his disciples, but that is neither here nor there. External privation and personal renunciation both have the same ground – the call and the promise of Jesus. Neither possesses any intrinsic claim to recognition.

Jesus calls his disciples blessed in the hearing of the crowd, and the crowd is called upon as a startled witness. The heritage which God had promised to Israel as a whole is here attributed to the little flock of disciples whom Jesus had chosen. "Theirs is the kingdom of heaven." But disciples and people are one, for they are all members of the Church which is called of God. Hence the aim of this beatitude is to bring all who hear it to decision and salvation. All are called to be what in the reality of God they are already. The disciples are called blessed because they have obeyed the call of Jesus, and the people as a whole because they are heirs of the promise. But will they now claim their heritage by believing in Jesus Christ and his word? Or will they fall into apostasy by refusing to accept him? That is the question which still remains to be answered.

"Blessed are the poor in spirit, for theirs is the kingdom of heaven." Privation is the lot of the disciples in every sphere of their lives. They are the "poor" tout court (Luke 6.20). They have no security, no possessions to call their own, not even a foot of earth to call their home, no earthly society to claim their absolute allegiance. Nay more, they have no spiritual power, experience or knowledge to afford them consolation or security. For his sake they have lost all. In following him they lost even their own selves, and everything that could make them rich. Now they are poor – so inexperienced, so stupid, that they have no other hope but him who called them. Jesus knows all about the others too, the representatives and preachers of the national religion, who enjoy greatness and renown, whose feet are firmly planted on the earth, who are deeply rooted in the culture and piety of the people and moulded by the spirit of the age. Yet it is not they, but the disciples who are called blessed – theirs is the Kingdom of heaven. That Kingdom dawns on them, the little band who for the sake of Jesus live a life of absolute renunciation and poverty. And in that very poverty they are heirs of the kingdom. They have their treasure in secret, they find it on the cross. And they have the promise that they will one day visibly enjoy the glory of the kingdom, which in principle is already realized in the utter poverty of the cross.

This beatitude is poles removed from the caricatures of it which appear in political and social manifestos. The Antichrist also calls the poor blessed, but not for the sake of the cross, which embraces all poverty and transforms it into a source of blessings. He fights the cross with political and sociological ideology. He may call it Christian, but that only makes him a still more dangerous enemy.

THE COST OF DICIPLESHIP
Dietrich Bonhoeffer

THE PRAYER OF THE TRISAGION
(A prayer from St. Basil the Great)

O God, the holy One, who dost rest in the saints and whom with the trisagial cry the seraphim praise and the cherubim glorify and all the heavenly hosts adore, thou, who hast brought all creatures into being out of nothing, who hast made man after thine own image and likeness, and hast adorned him with every grace of thine, and hast taught him to seek wisdom and understanding, and hast laid upon him repentance unto salvation, thou who hast made us, thy lowly and unworthy servants, worthy to stand at this hour before the glory of thine holy altar and to offer the adoration and glory due to thee.

Do thou, O Lord, accept from our mouths, sinners as we are, the trisagial hymn and keep us by thy loving-kindness, forgive us all our trespasses both voluntary and involuntary, sanctify our souls, our minds and our bodies and grant us to serve thee in holiness all the days of our lives, through the intercession of the holy Mother-of-God and of all thy saints who through the ages have been well-pleasing unto thee. For thou, O Lord our God, art holy and unto thee is fitting glory, dominion and honour, now and always and unto the ages of ages. Amen.

THE DIVINE LITURGY
OF THE ARMENIAN APOSTOLIC
ORTHODOX CHURCH

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ

**ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՐԳ ՄԸ
ՏՕՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԵՐՈՒ ՎՐԱՅ**

ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ԱՍՏՈՒԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

Աստուածայայտութիւն կը նշանակէ Աստուծոյ յայտնուիլը: Յիսուս-Քրիստոսի աստուածայայտութիւնը կը բովանդակէ ի՛նչ միայն իր Ծնունդը, այլ նաեւ Մկրտութիւնը, եւ այլն:

Այս պատճառաւ Փրկիչին Ծնունդն ու Մկրտութիւնը միասին կը տօնախմբուի մեր Եկեղեցոյ մէջ՝ Յունուար 6-ին, շաբթուան ընդ օրն ալ պատահի, Քրիստոնէական Եկեղեցոյ վարեմի աւանդութեան համեմատ:

Ծննդեան տօնի առտուն, Սուրբ Պատարագէն ետք կը կատարուի Զորքիւնք, որ յիշատակն է Յիսուս Քրիստոսի Մկրտութեան Յորդանան գետին մէջ՝ Յովհաննէս Մկրտիչի ձեռքով:

ՏՕՆ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ

Ըստ Տօնացոյցի «Տօն յայտնութեան եւ թլփատութեան», որ կը կատարուի Յունուար 13-ին, այսինքն Ծնունդէն ութ օր յետոյ: Հրէից մէջ թլփատութիւնը կը կատարուէր մանուկի ծնունդէն ութ օր յետոյ. ըստ Աւետարանի, Յիսուս Մանուկին վրայ ալ կատարուեցաւ թլփատութեան այդ օրինական գործը: Հայաստանեայց Եկեղեցոյ մէջ ալ փոքրիկները կը մկրտուին իրենց ծննդեան ութերորդ օրը: Մեր Եկեղեցոյ մէջ ութօրեայ տօն մըն է Ծնունդը, որ կը փրկուի Անուանակոչութեան տօնով:

Այսօրուան ճաշու Աւետարանը միայն մէկ տուն է (ՏՏՆ Ղկ 2:21 եւ հմմտ. Մտ 1:25):

ՏԵԱՌԸՆԴԱՌԱՋ

Յիսուս Քրիստոսի, իր ծնունդէն 40 օր ետքը, ըստ օրինաց, Տաճարին մէջ Աստուծոյ նուիրուելուն կամ ընծայման տօնն է, որ կը հանդիպի Փետրուարի 14-ին:

Այս ընծայումի պատմութիւնը կարդացէ՛ք Ղկ 2:23-40:

Մանուկները իրենց ծնունդէն 40 օր յետոյ Տաճար տանելու եւ Աստուծոյ նուիրելու սովորութիւնը մնաց Քրիստոնէական Եկեղեցոյ մէջ ալ:

Այս է պատճառը, որ հայ մայրեր որդեծնութենէ յետոյ 40 օր կատարեալ հանգիստ կ'ընեն իրենց տունը եւ քառասունքին վերջին օրը եկեղեցի կ'երթան, քառասունքեայ մանկիկը իրենց գիրկը եւ մասնաւոր արարողութեամբ Աստուծոյ կը նուիրեն:

Զերմեռանդ մայրեր նոյն իսկ Տեառնընդառաջի տօնին կը տանին իրենց փոքրիկները եկեղեցի, եթէ Ծննդեան տօնէն քիչ առաջ կամ քիչ յետոյ ծնած են անոնք, Յիսուս Մանուկի ընծայման յիշատակին հաղորդակից ընելու համար:

Ո՛րչափ քրիստոնէական զգացումով ակադճուն երեւոյթ մըն է ասիկա հայ-քրիստոնէայ տուներու մէջ, պզտիկուց նուիրուիլ Աստուծոյ եւ ապրիլ ու աճիլ կրօնքին սրբութեամբ:

Տեառնընդառաջ ժողովրդական լեզուի մէջ եղած է Տէրընտաս. կ'ըսուի Մէլէտ:

Կ'երեւի թէ հին տօնի մը, Միհրականութեան տեղ հաստատուած է Տեառնընդառաջը, քանի որ խարոյկ վառելու սովորութիւնը մնացած է Տէրընտասին, թէեւ Եկեղեցին մոմավառութեան կամ ջահավառութեան փոխած է գայն: Այնպէս որ այդ օր Եկեղեցիէն վառուած մոմերը տուն կը տանին եւ այդ գիշեր տան ճրագը կամ լամբը ատով կը լուցեն: Ժողովուրդին մէջ մնացած է տանիքներու եւ հրապարակներու վրայ հրավառութիւն ընելու սովորութիւնը:

ԱՌԱՋԱՒՈՐՔ ԿԱՄ ՊԱՇՔ ԱՌԱՋԱՒՈՐԱՅ

Առաջաւորք կամ Պաշք Առաջաւորաց, որ Բարեենդան ալ ունի, այն շաբաթապահքն է, որ կը յաջորդէ Ծննդեան տօնին: Սուրբ Սարգիսի պահք կ'ըսէ մեր ժողովուրդը, որովհետեւ շաբաթ օրը Սուրբ Սարգիսի տօնը կը տօնուի: Ուրբաթ օրն ալ նուիրուած է Յովհաննէս Մարգարէին եւ Նոինուէացոց ապաշխարութեան յիշատակին:

Առաջաւորաց պահքի ծագման մասին բոլոր հայ պատմագիրներ համաձայն են եւ գայն կը վերագրեն Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի, որ հսոր Վիրապէն ելլելէ յետոյ հնգօրեայ պահեցողութեամբ (ծոմ) հայ ժողովուրդը ապաշխարել տուաւ եւ մկրտեց զանոնք: Այս կերպով Առաջաւորք պիտի նշանակէ առաջին պահք, որ հաստատուած է Լուսաւորիչ Հայրապետին կողմէ:

Հին ատեն Մեծ Պահքը 70 օր էր Առաջաւորաց պահքէն մինչեւ Զատիկ: Յետոյ Մեծ Պահքը վերածեր են Քառասունքի եւ բարեկենդանացուցեր են երկու պահքերուն միջոցը (Գիրք Հարցմանց, էջ 650):

Ամէն պարագայի, հայ ժողովուրդին ամէնէն շատ յարգած շաբաթապահքն է ասիկա: Շատեր ի՛նչ միայն պահք կը բռնեն Առաջաւորքին, այլ նաեւ 3 օր կամ 5 օր ծոմ կը պահեն:

ԲԱԲԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
(Շարունակելի)

THE BOOK OF

2 SAMUEL

WRITTEN: PROBABLY 600-400BC
(USING STORIES FROM A MUCH EARLIER TIME)

WHY READ IT?

This is the close-up story of an excellent leader, a man who completely loved God but who was human and kept getting things wrong. David betrayed others and experienced betrayal. It was not until he messed up that he really understood what God's love and forgiveness meant. The story shows that human weaknesses don't stop us from being great leaders and passionate about God.

WHAT YOU NEED TO KNOW:

2 Samuel is the sequel to 1 Samuel – they were originally one book. 1 Samuel tells how David became king, and 2 Samuel is about how he ruled. David was an excellent king, and Israel started to become a strong force, but David had his weaknesses and the longer he ruled, the more complicated things got. The book starts with David ruling first Judah in the south and then Israel in the north. David defeated the Jebusites and took their city, Jerusalem, thought to be unconquerable. God promised that David's descendants would always be on the throne of Israel – a pointer towards Jesus.

THE LETTER OF

EPHESIANS

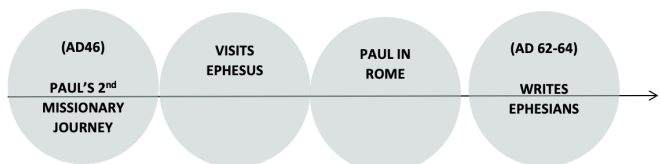
WRITTEN: AROUND AD48-52

WHAT YOU NEED TO KNOW:

This letter was written to the church in the city of Ephesus (in modern-day Turkey), possibly while Paul was under house arrest as a prisoner in Rome. The letter to the Ephesians covers many practical issues for Christians and the church, including how to live and work together, being united and recognising God's work through Jesus.

WHY READ IT?

Ephesians gives us a great overview of what God has done through Jesus and what that might mean for the way we love. The people in the church in Ephesus lived in a culture that was pretty messed up, so the letter was teaching them how to live in the midst of this broken world. Even if the brokenness they saw was different to the brokenness we see, Ephesians is packed with good stuff for us to read.

ՆԻԿԻՈՅ ՏԻԵՋԵՐԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԺՈՂՈՎԻ 1700-ԱՄԵԱԿ

ՀԱՒԱՏԱՄՔԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՉԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Շատ կարեւոր է գիտնալ, որ մեր Հաւատամքը զուտ աստուածաշնչական տուեալներու վրայ կը հիմնուի: Կարելի է ըսել, որ անկախ աստուածաշնչական ճշմարտութեանց խտացումը եւ համագումարն է: Մէկ բացառութեամբ, բոլոր բառերն ու բացատրութիւնները Աստուածաշունչէն քաղուած են, եւ ատկա կարելի է անձամբ ալ ստուգել՝ աչքի առջեւ ունենալով հետեւեալ պատկերը.-

- Կը հաւատանք (Յի 4.42, 6.70, 9.38, 16.30: Բ. Կր 4.13: Գրծ 8.37):
- Մէկ Աստուծոյ, (Բ. Օր 6.4):
- Ամենակալ Հօր, (Բ. Կր 6.18: Յյտ 1.8: Ա. Կր 8.6: Եփ 4.6):
- Որ արարիչն է երկինքին ու երկրին, (Ծն 1.1, 14.19-22: Ես 40.28):
- Տեսանելի եւ անտեսանելի ստեղծածներուն: (Կղ 1.16: Եբր 11.3):
- Կը հաւատանք մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոսի, (Գրծ 2.36: Հո 10.9: Ա. Կր 8.6):
- Աստուծոյ Որդիին, (Մտ3.17: Ղկ 1.35: Հո 1.4: Ա. Յի 5.5):
- Որ Հօր Աստուծմէ ծնած է (Եբր 1.5):
- Որպէս միակ ծնունդ (Միածին) (Յի 1.14, 3.16):
- Այսինքն՝ Հօրը էութենէն է: (Յի 10.30: Կղ 2.9: Բ. Յի 3):
- Աստուած է՝ Աստուծմէ ծնած, (Յի 1.1):
- Լոյս է՝ Լոյսէն յառաջ եկած: (Յի 1.9, 8.12, 9.5: Ա. Յի 1.5):
- Ճշմարիտ Աստուածմէն (Աստուծմէն) ծնած ճշմարիտ Աստուած է (Ա. Յի 5.20: Եբր 1.5):
- Եւ ո՛չ արարած:
- Անկա Հօրը բնութենէն է: (Եբր 1.3):
- Իրմով ստեղծուած է ամէն ինչ (Յի 1.3: Եփ 3.9):
- Որ կայ երկինքի մէջ եւ երկրի վրայ, տեսանելի թէ անտեսանելի: (Կղ 1.15-17):
- Ինքն էր որ մեզի՝ մարդերու
- եւ մեր փրկութեան համար երկինքէն իջաւ (Յի 3.13: Գղ 4.4):
- Սուրբ Հոգիին ներգործութեամբ Սուրբ Կոյս Մարիամէն ծնելով (Մտ 1.18, 20):
- Որպէս կատարեալ մարդ՝ մարմինով, հոգիով եւ միտքով, (Հո 8.3):
- Եւ ամէն ինչով որ մարդկային է. (Եբր 2.14, 4.15):
- Ո՛չ թէ երեսութեամբ, այլ ճշմարտապէս: (Ա. Յի 4.2-3: Բ. Յի 7):
- Չարչարուեցաւ, (Մտ 26.67-68, 27.28-30: Մր 14.65, 15.17-19: Ղկ 22.63-65):
- Խաչուեցաւ, (Մտ 27.33-37):
- Թաղուեցաւ, (Մտ 27. 57-60):
- Երրորդ օրը յարութիւն առաւ, (Մտ 28.1-6):
- Նոյն մարմինով երկինք ելաւ (Մր 16.19: Ղկ 24.51: Գրծ 1.11):
- Եւ Հօրը աջ կողմը նստաւ: (Մր 16.19: Գրծ 7.55):
- (Կը հաւատանք նաեւ) թէ վերստին պիտի գայ, (Գրծ 1.11: Ա. Թս 4.16):
- Նոյն մարմինով եւ Հօրը փառքով, (Մտ 16.27, 24.30, 25.31):
- Ողջերն ու մեռածները դատելու. (Յի 5.22-24):
- Ինք՝ որուն թագաւորութիւնը անվախճան է: (Յյտ 11.15):

- Կը հաւատանք անեղ եւ կատարեալ Սուրբ Հոգիին, (Բ. Կր 3.17):
- Որ խօսեցաւ Օրէնքին, մարգարէներուն (Բ. Պտ 1.21: Ղկ 1.70: Գրծ 1.16):
- Եւ Աւետարաններուն ընդմէջէն. (Գրծ 28.25: Բ. Տմ 3.16):
- Որ Յորդանան գետին վրայ իջաւ, (Մտ 13.13,16):
- Առաքելներուն ուսուցանեց (Յի 14.26):
- Եւ սուրբերուն մէջ բնակեցաւ: (Ա. Կր 6.19):

- Կը հաւատանք նաեւ մէկ, ընդհանրական (Կղ 1.18, 24: Ա. Տմ 3.15):
- Եւ առաքելական (սուրբ) Եկեղեցիին. (Եփ 1.22-23, 2.19-21, 4.16):
- Մէկ մկրտութեան, (Եփ 4.5):
- Ապաշխարութեան, (Գրծ 2.38):
- Մեղքերու քաւութեան եւ թողութեան. (Ա. Յի 1.9):
- Մեռելներու յարութեան, (Ա. Թս 4.16: Յի 6.40):
- Հոգիներու եւ մարմիններու յաւիտենական դատաստանին, (Յի 5.28-29):
- Երկինքի արքայութեան հաստատումին (Մտ 19.14: Բ. Տմ 4.18):
- Եւ յաւիտենական կեանքին: (Յի 6.40):

Ամէն անգամ որ կ'արտասանենք մեր Հաւատքի Հանգանակը, յիշենք մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խօսքը.-

«Ով որ մարդոց առջեւ դաւանի թէ ինձի կը հետեւի, ես ալ զայն ինձի հետեւող պիտի դաւանիմ Հօրս դիմաց, որ երկինքի մէջ է: Իսկ ով որ զիս ուրանայ մարդոց առջեւ, նոյնպէս ալ ես զինք պիտի ուրանամ Հօրս դիմաց, որ երկինքի մէջ է» (Մտ 10.32-33):

Եւ չմոռնանք Պօղոս առաքելի սա կարեւոր յորդորը.-
«Եթէ բերանովը խոստովանիս թէ Յիսուս Տէր է, եւ սրտիդ մէջ հաւատաս թէ Աստուած զինք մեռելներէն յարուցանեց, կը փրկուիս: Այսինքն, ոեւէ մէկը որ իր սրտին մէջ կը հաստայ՝ կ'արդարանայ, եւ երբ բերանով խոստովանի՝ կը փրկուի» (Հո 10.9-10):

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ
ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅՑ ՀԱՒԱՏԱՄՔԻՆ
Չարեհ Արք. Ազնաւորեան